Lietas arhīva Nr. 102AA-0057-18/6
ECLI:LV:KUAT:2018:0906.169026618.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2018.gada 6.septembrī

Kurzemes apgabaltiesa:
tiesnese- referente Ināra Rozīte
tiesnese Ingrīda Junghāne
tiesnesis Didzis Aktumanis

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. D/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.[15] panta septītās daļas, un /pers. D/ apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 8.jūnijā Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas jaunākais inspektors Jānis Galinieks sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC 204454 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) par to, ka 2018.gada 8.jūnijā plkst. 21.00 /adrese/ iekšpagalmā /pers. D/ mācīja vadīt transportlīdzekli /transportlīdzekļa marka/, ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, /pers. F/ (*pareizi jābūt /pers.F/*), kura izraisīja ceļu satiksmes negadījumu. Pēc ceļu satiksmes negadījuma /pers. D/ lietoja alkoholiskos dzērienus. Veicot pārbaudi ar ierīci *AlcoQuant 6020*, /pers. D/ izelpotajā gaisā konstatētas 1,95 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs.

/pers. D/ darbības kvalificētas pēc Latvijas APK 149.[15] panta septītās daļas (*lietas 3.lapa*).

Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu /pers. D/ atzīta par vainīgu Latvijas APK 149.[15] panta septītajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā un sodīta ar administratīvo arestu uz 10 diennaktīm, naudas sodu 1200 *euro*, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

/pers. D/ tiesas sēdē savu vainu atzina un paskaidroja, ka 2018.gada 8.jūnija vakarā vedeklai /pers. F/ palūgusi aizvest uz veikalu. Zinājusi, ka /pers. F/ nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, bet ir mācību atļauja un viņa mācās vadīt. Sēdējusi blakus vadītājai pasažiera sēdekli un pēc likuma sanāk, ka mācījusi /pers. F/ vadīt transportlīdzekli. Tad notikusi sadursme, no kā bijusi šokā, iegājusi dzīvoklī un, nepadomājot par sekām, iedzērusi alkoholu, pēc tam atbraukuši policijas darbinieki.

Pirmās instances tiesa izvērtējusi visus lietā iegūtos pierādījumus un atzinusi, ka /pers. D/ vaina inkriminētajā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pilnībā ir pierādīta ar viņas pašas paskaidrojumiem; ar personas, kura apmāca transportlīdzekļa vadītāju, pārbaudes protokolu, no kura redzams, ka veikti divi mērījumi – plkst.21.58 2,13 promiles, otrs mērījums plkst.22.16 – 2,12 promiles, atrēķinot pieļaujamo kļūdu 1,9504 promiles; ar policijas darbinieku K.Grundšteina 2018.gada 8.jūnija un J.Galinieka 2018.gada 9.jūnija ziņojumiem; /pers. D/ 2018.gada 8.jūnija paskaidrojumu; kā arī ar liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/ un /pers. L/ paskaidrojumiem un pārējiem lietas materiāliem.

Nosakot sodu, tiesa ņēmusi vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, /pers. D/ personību, viņas vainas pakāpi, mantisko stāvokli un atbildību ietekmējošos apstākļus. Lietā noskaidrots, ka viņai ir pastāvīga dzīvesvieta, strādā algotu darbu, apgādībā viens bērns, nav ziņu par agrāku saukšanu pie administratīvās atbildības.

Tiesa konstatējusi atbildību mīkstinošo apstākli – savas vainas atzīšanu, atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti (*lietas 35.-36.lapa*).

/pers. D/ par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegusi apelācijas sūdzību, norādot, ka uzskata spriedumu par nelikumīgu un atceļamu, jo tiesa nepareizi izvērtējusi pierādījumus lietā un nepareizi iztulkojusi materiālo tiesību normu.

Tiesa nepareizi secinājusi, ka viņa apmācījusi /pers. F/ vadīt transportlīdzekli. Viņa tikai palūgusi, lai /pers. F/ aizved līdz veikalam, jo pati bijusi nogurusi, bet nekādas runas par to, ka /pers. D/ apmācītu /pers. F/ vadīt transportlīdzekli, nav bijušas. Automašīna nav bijusi aprīkota ar Ceļu satiksmes noteikumu 199.punktā paredzētajām pazīšanās zīmēm, līdz ar to pierādījumi šajā sakarā izvērtēti nepareizi.

/pers. D/ uzskata, ka tiesa nepareizi atreferējusi viņas attieksmi pret nodarījumu. Viņa nav atzinusi, ka mācījusi /pers. F/ vadīt transportlīdzekli, bet tikai norādījusi, ka /pers. F/ nav transportlīdzekļa vadītājas tiesību, bet ir mācību atļauja. Atzīst arī to, ka, laikā, kamēr /pers. F/ vadīja automašīnu, sēdējusi pasažiera vietā blakus vadītājai, taču viņai nav bijis nodoma mācīt braukt. /pers. D/ ieskatā sēdēšana blakus vadītājam, kuram nav attiecīgā transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, automātiski nenozīmē apmācību vadīt.

/pers. D/ uzsver, ka jau sākotnēji policijas darbiniekiem noliegusi faktu, ka apmācījusi vadīt transportlīdzekli, tai skaitā norādījusi uz to, ka automašīnai nav izvietotas atpazīšanas zīmes, kas liecinātu par vadītāja apmācību, tādēļ atteikusies parakstīt protokolu.

Sūdzības iesniedzēja attiecībā uz savu 08.06.2018.policijas darbiniekiem sniegto paskaidrojumu norāda, ka nav devusi paskaidrojumu, ka mācījusi vadīt transportlīdzekli, bet tikai teikusi, ka zinājusi, ka /pers. F/ nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību un viņa (/pers. D/) sēdējusi priekšējā pasažieru sēdeklī. Secinājumu, ka minētais norādījis uz mācīšanu vadīt, izdarīja policijas darbinieki. Norāda, ka slikti pārvalda latviešu valodu, ko pierāda fakts, ka tiesā ticis pieaicināts tulks. Nopratināšanas protokols ticis sastādīts latviešu valodā, pieļauj, ka kaut ko no protokola nebija sapratusi.

/pers. D/ norāda, ka viņai nav zināms, kādus paskaidrojumus notikuma vietā sniedza /pers. F/, iespējams, ka viņa tiešām teikusi, ka viņa (/pers. D/) mācījusi viņai vadīt transportlīdzekli, lai pati varētu izvairīties no atbildības par transportlīdzekļa vadīšanu bez atbilstošas kategorijas vadīšanas tiesībām. Iespējams, ka arī viņa nopratināta latviešu valodā, kaut arī to slikti pārvalda, un tieši tas ir iemesls kļūdām nopratināšanas protokolā. /pers. D/ norāda, ka arī uzvārds nepareizi norādīts /pers.F/, bet jābūt /pers.F/.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesa nepareizi tulkojusi materiālo tiesību normu, konkrēti Latvijas APK 149.[15]panta septīto daļu. Pantā precīzi norādīts, par kādām darbībām paredzēta atbildība un septītajā daļā atbildība paredzēta tikai pašam transportlīdzekļa vadītājam, nevis

apmācītājam. Līdz ar to /pers. D/ uzskata, ka tiesa nepamatoti paplašinājusi Latvijas APK 149.[15]panta septītajā daļā paredzēto speciālo subjektu loku. Ja tulkojot minēto likuma normu, būtu jāvadās no Ceļu satiksmes likuma 1.panta 28.punkta, tad arī Latvijas APK 149.[15]panta pārējās daļās (no otrās līdz sestajai), nebūtu īpaši atrunāts, ka atbildība iestājas arī par mācīšanu vadīt transportlīdzekli.

/pers. D/ lūdz atcelt Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu un administratīvā pārkāpuma lietvedību pret viņu izbeigt (*lietas 39.lapa*).

Motīvu daļa

Kurzemes apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma un apelācijas sūdzības pamatojumu, atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedums ir pamatots un tā atcelšanai nav iemeslu.

Atbilstoši Latvijas APK 243.pantā noteiktajam pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem.

Apgabaltiesa norāda, ka viens no būtiskiem nosacījumiem likumības ievērošanas nodrošināšanā, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem, ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Latvijas APK 149.[15]panta septītajā daļā atbildība paredzēta par alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu pēc satiksmes negadījuma, kā arī pēc tam, kad transportlīdzeklis tiek apturēts pēc policijas darbinieka, robežsarga pieprasījuma, līdz pārbaudei, kas nosaka alkohola koncentrāciju asinīs vai konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi, vai atbrīvošanu no šīs pārbaudes noteiktā kārtībā.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa atbilstoši Latvijas APK 243.pantam pareizi novērtējusi pierādījumus un lietas faktiskos apstākļus administratīvā pārkāpuma lietā un pilnībā pievienojas spriedumā izdarītajiem secinājumiem, atzīstot, ka atbilstoši Latvijas APK 289.[13]panta trešajā daļā noteiktajam, apgabaltiesai nav pamata lietā jau konstatēto apstākļu pārvērtēšanai. Papildus apgabaltiesa uzsver turpmāk minēto.

/pers. D/ apelācijas sūdzībā norāda, ka nekad nav apgalvojusi, ka notikuma dienā būtu mācījusi /pers. F/ vadīt transportlīdzekli, ka tā ir policijas darbinieku un tiesas interpretācija, ko viņa, labi nepārvaldot latviešu valodu, nav sapratusi.

Kurzemes apgabaltiesa, noklausoties pirmās instances tiesas sēdes audioierakstu, un konkrēti, /pers. D/ sniegtās liecības par notikuma apstākļiem un atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, atzīst, ka apelācijas sūdzībā minētais neatbilst patiesībai.

Tiesas sēdē piedalījies tulks, un tiesas sēdes audioierakstā dzirdams, ka, atbildot uz tiesas uzdotajiem jautājumiem, /pers. D/ divas reizes apstiprina, ka visi lietas materiāli, tai skaitā, administratīvā pārkāpuma protokols un viņas sniegtais paskaidrojums, ir pareizi un atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem.

Tāpat apgabaltiesa norāda, ka tai nav pamata neticēt policijas darbinieku sniegtajiem ziņojumiem, jo viņi nav ieinteresēti sniegt tādu informāciju, kas neatbilstu patiesībai.

Attiecībā uz norādi, ka viņa slikti pārvalda latviešu valodu, apgabaltiesa norāda, ka uz administratīvā pārkāpuma protokola redzams /pers. D/ pašrocīgi uzrakstītais teikums – *latviešu valodu saprotu* un viņas paraksts.

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka pārkāpēja pilnībā atzinusi savu vainu pārkāpumā un vērtējusi to kā /pers. D/ atbildību mīkstinošu apstākli, kas ņemts vērā pie soda noteikšanas.

Pēc notikuma /pers. D/ policijas darbiniekiem atzinusi, ka mācījusi vedeklai vadīt automašīnu, ka vedekla sajaukusi pedāļus un noticis negadījums (lietas 9.lapa).

Tādu pašu paskaidrojumu sniegusi viņas vedekla /pers. F/ (lietas 10.lapa).

Apelācijas sūdzībā nepamatoti norādīts, ka /pers. D/ nekad nav atzinusi šādu faktu, jo šāds apgalvojums ir pretrunā lietā esošajiem pierādījumiem.

Attiecībā par apelācijas sūdzībā norādīto, ka tiesa nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normu, apgabaltiesa norāda, ka pirmās instances tiesa /pers. D/ darbības pareizi kvalificējusi pēc Latvijas APK 149.[15]panta septītās daļas.

Ceļu satiksmes likuma 1.panta 28.punktā dots skaidrojums terminam transportlīdzekļa vadītājs – fiziskā persona, kas vada transportlīdzekli, tai skaitā vadīšanas iemaņu pārbaudes laikā, kura notiek normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, vai apmāca vadīt transportlīdzekli personu, kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību. Šis jēdziens uz personu, kura ir vadījusi transportlīdzekli, attiecas līdz tam brīdim, kad šo transportlīdzekli sāk vadīt cita persona.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumos lietotajiem terminiem vadot transportlīdzekli ar braukšanas mācību atļauju, atbildīga ir persona, kurai ir atbilstošs vadītāja stāžs (3 gadi) un kuras uzraudzībā notiek transportlīdzekļa vadīšana. Tāpēc nav nozīmes lietā maršrutam, pa kādu automašīnu vadīja /pers. F/, jo, sēžoties blakus sēdeklī, /pers. D/ uzņēmās braukt apmācības personas lomu un prasību, kas izriet no Ceļu satiksmes likuma un Ceļu satiksmes noteikumiem, ievērošanu.

Līdz ar to secināms, ka /pers. D/ vaina ir pierādīta un viņas darbību kvalifikācija ir pareiza. Tas, ka automašīna nebija aprīkota ar atbilstošu pazīšanās zīmi un negadījuma vietas atstāšanu liecina par pieļautiem vēl diviem administratīviem pārkāpumiem.

Par Latvijas APK 149.[15]panta septītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu [..] cita transportlīdzekļa vadītājam piemēro administratīvo arestu no desmit līdz piecpadsmit diennaktīm, uzliek naudas sodu no tūkstoš divsimt līdz tūkstoš četrsimt *euro* un atņem transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.

Nosakot /pers.D/ sodu, pirmās instances tiesa ņēmusi vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpējas personību, atbildības pakāpi, mantisko stāvokli, kā arī konstatējusi atbildību mīkstinošo apstākli, nosakot naudas sodu minimālajā apmērā, atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti. Līdz ar to apgabaltiesai nav iemesla pārvērtēt arī soda piemērošanas pamatotību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.[13]panta trešās daļas un 289.[22]panta Kurzemes apgabaltiesa
nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 28.jūnija spriedumu atstāt negrozītu.
Spriedums nav pārsūdzams.
Spriedums sastādīts un pieejams no 2018.gada 6.septembra.

Tiesnese-referente I.Rozīte

Tiesnese I.Junghāne

Tiesnesis D.Aktumanis